

TEMARAPPORT 2014:1

UTBILDNING

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Studerandemigrationen 2000–2012

Studerandemigrationen 2000–2012

Report 2014:1

Student migration 2000–2012

Statistics Sweden
2014

Producent
Producer SCB, enheten för utbildning och arbete
Statistics Sweden, Education and jobs
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 00

Förfrågningar
Inquiries Kenny Petersson +46 19 17 65 62
kenny.petersson@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Tema utbildning, rapport 2014:1. *Studerandemigrationen 2000–2012*.
It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Education Report 2014:1, *Student migration 2000–2012*.

Omslag/Cover: Ateljén, SCB. Foto/Photo: Jan-Aage Haaland

URN:NBN:SE:SCB-2014-A40BR1401_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

I serien Temarapporter presenteras resultat från olika ämnesområden inom befolknings- och välfärdsstatistiken.

I denna rapport presenteras ett axplock av resultaten från en registerbearbetning med syfte att belysa hur stor andel av in- och utvandringen som utgörs av studenter som vistas tillfälligt i Sverige för att studera. Antalet sådana studenter ökade kraftigt under åren 2007–2011, men har därefter minskat till följd av att Sverige infört studieavgifter för studenter från länder utanför EU/EES-området.

Utländska studenter utgör en betydande andel av in- och utvandringen av unga högutbildade utrikes födda. När de stora kullarna studenter som började studera åren 2007–2011 lämnar Sverige några år senare blir följderna att studenternas bidrag till migrationen av unga högutbildade svänger från ett invandringsöverskott till ett utvandringsöverskott. Eftersom studenterna primärt inte kan betraktas som ett potentiellt tillskott till den svenska arbetsmarknaden accentueras intresset för att belysa studenternas betydelse för tolkningen av statistiken över in- och utvandrades utbildning.

Statistiska centralbyrån i januari 2014

Inger Eklund

Mikael Schöllin

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	7
Inledning	8
Metod	9
Inresande studenter	10
Studenterna i migrationsstatiken	11
Tid mellan invandring och utvandring	14
Studenternas utbildning vid invandringen	16
Freemoversstudenter som utvandrar efter utbildningen	17
Studenternas andel av den totala invandringen	18
Studenternas andel av högutbildade utvandrare	21
Studenternas andel av utrikes födda i befolkningen	26
Definitioner och begrepp	29
Dataunderlag	30

Sammanfattning

Under åren 2007–2010 skedde en snabb ökning av antalet studenter som invandrade till Sverige som så kallade "freemovers"¹. När Sverige från och med läsåret 2011/2012 införde studieavgifter för studenter från länder utanför EU/EES-området minskade studerandemigrationen. I tolkningen av statistiken över ut- och invandras utbildning är det av avgörande betydelse att man tar hänsyn till de kraftiga svängningarna i antalet invandrade studenter under denna period. När studerandemigrationen var som störst 2010 kunde 14 procent av invandrarna i åldern 15–64 år identifieras som studenter. Bland invandrare med eftergymnasial utbildning i åldern 20–24 år var mer än hälften inresande studenter.

När freemoversstudenterna efter en tid blivit klara med sina studier lämnar de landet i betydligt högre grad än andra utrikes födda invandrare. Statistiken visar att ungefär hälften har flyttat ut ur landet inom fem år efter att de påbörjade sina studier i Sverige. En översiktlig beräkning visar att studerandemigrationen 2010 gav en nettoinflyttning till Sverige med minst 6 500 unga högutbildade. År 2012 hade invandringen av nya studenter minskat samtidigt som utvandringen av tidigare freemovers ökat. De före detta studenter som utvandrade då var ca 1500 fler än de nya studenter som invandrade.

Uppgifter om hur studerandemigrationen ger utslag i migrationsstatistiken är tyvärr osäkra beroende på att man inte säkert vet i vilken grad studenterna folkbokförs i Sverige. I universitets- och högskoleregistret saknas uppgift om personnummer för ett stort antal freemovers. Det går därför inte att fastställa när eller om de officiellt invandrat till Sverige. Invandrare som behöver uppehållstillstånd för inresa eller har för avsikt att stanna minst ett år i Sverige skall folkbokföras här. Det innebär att många studenter inte omfattas av krav på folkbokföring eftersom de kan ha för avsikt att tillfälligt lämna landet mellan varje läsår. Det antas främst gälla studenter från de närmaste grannländerna. År 2010 var det 16 000 freemovers som började studera i Sverige, men det är bara ungefär 10 000 av dessa som med säkerhet har blivit folkbokförda i Sverige. Det skall observeras att flertalet av nedanstående redovisningar bara omfattar de freemovers som är registrerade i universitets- och högskoleregistret med ett officiellt personnummer. Det innebär att studenternas verkliga andel av migrationen sannolikt är större.

Antalet studenter som inte med säkerhet har ett svenskt personnummer ger ett grovt mått på osäkerheten i redovisningen av studenternas andel av in- och utvandringen.

¹ Se Definitioner och begrepp.

Inledning

Information om in- och utresande studenter har stor betydelse i analysen av migrationen till och från Sverige, inte minst då det gäller in- och utvandringen av unga högutbildade. Studenter som kommer till Sverige för att utbilda sig har i många fall en högre utbildning då de reser hem än då de kommer till Sverige. Deras utbildning när de invandrar till Sverige bygger inte sällan på uppgifter som samlas in i en särskild enkät till nyanlända invandrare, medan deras utbildning när de reser hem oftast avser den utbildning de skaffat sig i Sverige. De utländska studenterna utgör en stor andel av de unga högutbildade utrikes födda invandrarna. Från vissa länder har i stort sett alla invandrare varit studenter. För tolkningen av statistiken har det också betydelse att en stor andel av studenterna redovisas med okänd utbildning vid invandringen, men med en känd utbildning vid utvandringen. Om man inte tar hänsyn till detta underskattas antalet högutbildade invandrare.

Här presenteras en sammanfattning av en jämförande studie där statistiken över inresande studenter jämförts med statistiken över ut- och invandrares utbildning.

Metod

Den reguljära statistiken över ut- och invandras utbildning baseras på registret över befolkningens utbildning. För varje person som invandrat ett visst år och inte återutvandrat samma år skapas en registerpost med bakgrundsuppgifter. Uppgifter om in- och utvandring hämtas från befolkningsstatistiken, medan uppgifter om studier i Sverige hämtas från universitets- och högskoleregistret. När det gäller att kartlägga eventuella studier i Sverige finns problemet att universitets- och högskoleregistret i många fall saknar uppgift om personens officiella personnummer. Det förekommer att studenter har registrerats med ett s.k. ofullständigt personnummer². I fältet för personnummer anges i stället ett identitetsnummer som liknar ett personnummer såtillvida att det har lika många tecken som ett personnummer och innehåller information om personens födelsetid och kön. Detta får till följd att man inte med direkt registerjämförelse kan avgöra om en invandrare börjat studera i Sverige eller om en ny student är folkbokförd i Sverige.

För en del av dessa studenter med ofullständigt personnummer i registret är det oklart om de blivit folkbokförda i Sverige. Det gäller främst studenter från de nordiska grannländerna, men i ökande grad även studenter från andra EU-länder.

I folkbokföringen finns också ett antal personer som rest in till Sverige med uppehållstillstånd för studier, men inte noterats som studerande under samma personnummer vid jämförelse mot universitets- och högskoleregistret. De antas till stor del motsvaras av studenter med ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret. För att belysa studenternas andel av in- utvandringen enligt folkbokföringen presenteras olika alternativa antaganden om i vilken grad studenter med ofullständigt personnummer kan antas vara folkbokförda i Sverige.

I den mån de eventuellt inte blivit folkbokförda i Sverige, innebär det att både invandringen och utvandringen underskattas i den mån sådana studenter borde ha blivit folkbokförda i Sverige.

² Benämningen "ofullständigt personnummer" används här för de personnummerliknande identiteter som används i universitets- och högskoleregistret för personer som inte är folkbokförda i Sverige eller som inte uppgivit sitt fullständiga personnummer vid registrering i universitets- och högskoleregistret.

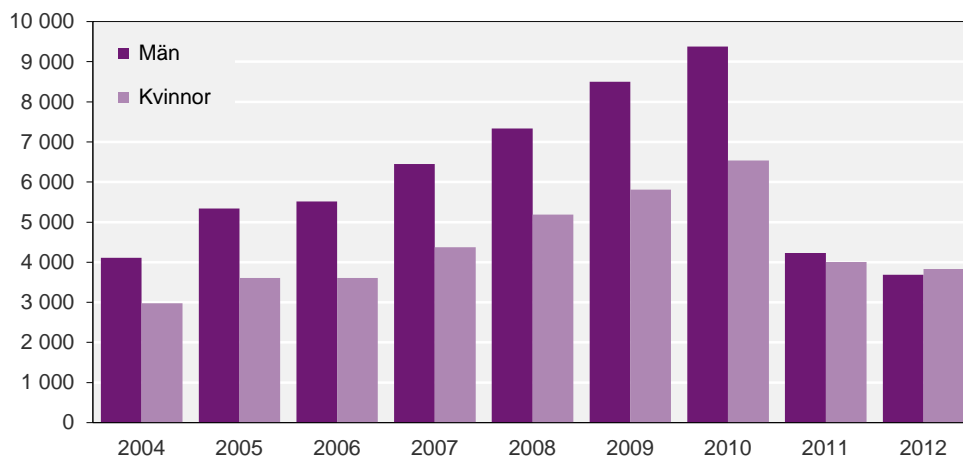
Inresande studenter

De så kallade "inresande studenterna", studenter som kommer till Sverige för att studera, indelas i statistiken i två grupper, – utbytesstudenter och "freemovers".

Utbytesstudenterna studerar huvudsakligen vid en utländsk institution, men har förlagt en kortare del av utbildningen till ett svenskt lärosäte inom ramen för ett utbytesprogram. Övriga inresande studenter, de som själva har ordnat sina studier i Sverige, kallas för "freemovers". Det viktigaste kriteriet för att räknas som "inresande student" är att ha invandrat kort till före studiestarten i Sverige.

Det är de studenter som är "freemovers" som är av intresse för analyser i jämförelse med statistiken över ut- och invandring. De flesta utbytesstudenterna stannar i regel så kort tid i Sverige att de inte blir folkbokförda här. Antalet inresande "freemovers" ökade successivt fram till 2010. Därefter minskade antalet drastiskt i samband med att Sverige införde studieavgifter för studenter från länder utanför EU/EES-området.

Diagram 1
Antal freemovers som började studera i Sverige åren 2004–2012 efter första år vid svenskt lärosäte och kön

Studenterna i migrationsstatiken

Den snabba förändring av studerandevandringen som Sverige upplevde under åren 2006–2012 innebar att studenternas andel av den totala invandringen av utrikes födda nådde en topp 2010. Totalt sett har invandringen av utrikes födda varit i stort sett lika stor varje år under perioden 2006–2012. Parallellt med att invandringen av studenter först ökat och sedan minskat har alltså invandringen av andra grupper gått i motsatt riktning. Studenterna utgör en stor del av invandringen i de yngre åldersgrupperna och invandringen från vissa länder utgörs av nästan enbart studenter.

En viktig fråga för att bedöma hur inresande studenter ger utslag i migrationsstatistiken är om det finns ett större antal inresande studenter som inte blivit folkbokförda i Sverige. Troligen har en viss del av studenterna med ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret blivit folkbokförda i Sverige och därmed registrerade som inflyttade från utlandet.

Om man antar att alla nyblivna freemoversstudenter blivit folkbokförda i Sverige utgjorde studenterna nästan en fjärdedel, 24 procent, av de utrikes födda invandrarna i åldern 15–24 år under 2012. Den andel som med säkerhet finns registrerade som freemoversstudenter var 13 procent. Skillnaden, 9 procentenheter, är nyregistrerade freemoversstudenter som inte hade något officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret.

I tabell 1 visas studenternas andel av invandringen för hela åldersgruppen 15–64 år under perioden 2001–2012. De som där redovisas som freemovers respektive utbytesstudenter är de studenter som har ett officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret. Tabellen illustrerar alltså ytterlighetsfallet där det antas att ingen av studenterna med ofullständigt personnummer blivit folkbokförd i Sverige.

Tabell 1
Utrikes födda invandrare i åldern 15–64 år som invandrat åren 2001–2012 efter eventuella studier i svenska universitet- och högskolor efter invandringen

Invand- ringsår	FreeMover			Utbytes- student	Övriga	Totalt antal utrikes födda invandrare	Andel free- movers Procent
	Forskar- studerande	Övriga	Summa				
2001	473	966	1 439	169	32 229	33 837	4
2002	505	1 630	2 135	189	34 407	36 731	6
2003	513	2 214	2 727	140	34 488	37 355	7
2004	426	1 981	2 407	130	34 412	36 949	7
2005	457	3 217	3 674	200	36 789	40 663	9
2006	577	3 819	4 396	393	58 308	63 097	7
2007	760	4 774	5 534	388	60 464	66 386	8
2008	834	5 963	6 797	452	58 064	65 313	10
2009	833	7 727	8 560	643	57 909	67 112	13
2010	778	8 519	9 297	495	55 576	65 368	14
2011	651	3 487	4 138	283	57 143	61 564	7
2012	184	3 202	3 386	224	61 747	65 357	5

I gruppen "Övriga" i tabell 1 ingår även personer som beviljats uppehållstillstånd för studier utan att finnas registrerade med sitt officiella personnummer i universitets- och högskoleregistret. De antas till stor del motsvaras av personer med ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret. Antalsmässigt har de uppgått till 700–900 personer per år under åren 2006–2011. Samtidigt var antalet studenter med ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret väsentligt fler. Skillnaden beror på att ett stort antal av de freemovers som saknar fullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret inte behövt uppehållstillstånd för att resa in i Sverige.

Den högra kolumnen i tabell 2 är beräknad som skillnaden mellan de två första kolumnerna. Där framgår att det under åren 2004–2012 årligen invandrat 2 600–5 100 nya studenter utan fullständigt personnummer som inte haft uppehållstillstånd för studier. För dessa är det inte utrett i vilken grad de blivit folkbokförda i Sverige.

Tabell 2

Antal freemovers-nybörjare utan fullständigt personnummer i jämförelse med antalet inresande med uppehållstillstånd för studier som inte studerat i svenskt universitet- eller högskola åren 2004–2012

År	Antal freemovers-nybörjare utan fullständigt personnummer	Antal invandrade med uppehållstillstånd för studier som inte studerat i universitet eller högskola i Sverige	Maximalt antal "övriga" invandrare som kan vara studenter
2004	3 981	1 378	2 603
2005	4 480	1 062	3 418
2006	4 028	723	3 305
2007	4 559	835	3 724
2008	5 100	871	4 229
2009	5 311	920	4 391
2010	5 981	857	5 124
2011	3 972	723	3 249
2012	3 660	974	2 686

Av tabell 3 framgår att de allra flesta invandrare med uppehållstillstånd för studier registreras med sitt officiella personnummer i universitets- och högskoleregistret. Av totalt 35 824 personer som reste in i Sverige med sådant uppehållstillstånd under åren 2006–2011 var det bara 4 863 som inte fanns med samma personnummer i universitets- och högskoleregistret. Tabellen visar också att antalet freemovers som invandrat utan uppehållstillstånd är 7 370 (6 456+914). Det kan jämföras med att nästan 27 000 studenter började studera under samma period utan att ha registrerats med ett officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret enligt den högra kolumnen i tabell 2.

Tabell 3
Utrikes födda invandrare som invandrat åren 2006–2011 fördelade efter eventuella studier i Sverige och typ av uppehållstillstånd

	Upphålls- tillstånd för studier	Annat upp- hållstillstånd	Invandrat utan uppehålls- tillstånd	Totalt
Freemovers, grund- och avancerad nivå	26 781	1 638	6 456	34 875
Freemovers, forskarutbildning	3 107	702	914	4 723
Utbytesstudenter	1 073	54	829	1 956
Övriga	4 863	197 638	144 785	347 286
Totalt	35 824	200 032	152 984	388 840

Efter att Sverige införde studieavgifter för studenter från länder utanför EU/ESS-området har det skett en minskning av andelen studenter som behöver uppehållstillstånd för att studera i Sverige. Det har också fått till följd att andelen freemovers som har ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret har ökat från 40 procent 2010 till 51 procent 2012. Antalsmässigt var det dock färre freemovers som hade ofullständigt personnummer 2012 än 2010.

Tabell 4
Antal freemovers som påbörjat studier i Sverige åren 2004–2012 efter förekomst av officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret

Första år vid svenskt lärosäte	Registrerade med officiellt person- nummer	Registrerade utan officiellt person- nummer	Andel utan officiellt personnummer, procent
2004	2 650	4 438	63
2005	4 046	4 902	55
2006	4 679	4 444	49
2007	5 823	5 000	46
2008	7 022	5 504	44
2009	8 656	5 653	40
2010	9 407	6 508	41
2011	4 005	4 228	51
2012	3 707	3 813	51

Tid mellan invandring och utvandring

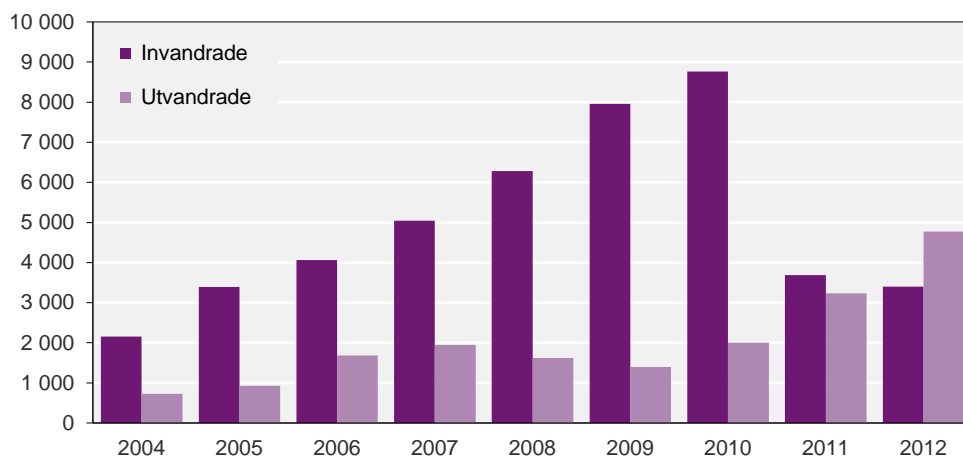
Den tid studenter stannar i Sverige varierar väsentligt. Av studenter som invandrade 2004 hade ungefär hälften utvandrat igen senast 2012. De övriga är officiellt folkbokförda i Sverige, men även bland dem finns ett antal som sannolikt inte vistats i Sverige 2012. Det faktum att de fortfarande är folkbokförda i Sverige innebär dock att de inte finns med i statistiken över utvandrade.

Tabell 5
Freemovers vid svenska lärosäten efter år de invandrade för att studera och eventuell utvandring senast 2012. Procent

Eventuell återutvandring	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Senast andra året efter invandringen	18	16	15	11	11	11	11
Tredje året efter invandringen	12	12	8	7	10	9	0
Fjärde året efter invandringen	9	6	5	9	12	0	0
Femte året efter invandringen	4	5	9	14	0	0	0
Senare än femte året efter invandringen	17	17	11	0	0	0	0
Ej utvandrat	40	45	51	59	68	80	89
Summa	100	100	100	100	100	100	100
Antal	2 152	3 389	4 063	5 047	6 280	7 959	8 763

Skillnaden mellan tidpunkterna för invandring och utvandring innebär att Sverige hade en nettoinvandring av studenter under den period som antalet freemoversstuderande ökade. Det svängde sedan successivt mot en nettoutvandring ett par år efter det att antalet inresande studenter börjat minska. Från att ha haft en nettoinvandring av (minst) 6 500 studenter 2010 var det 1 500 fler freemoversstudenter som flyttade ut från Sverige än det var nya som kom in 2012.

Diagram 2
Antal invandrade respektive utvandrade freemovers åren 2004–2012

Som nämnts tidigare visar denna jämförelse bara de studenter som varit registrerade i universitets- och högskoleregistret med sitt officiella personnummer, och att det verkliga antalet studenter som blivit folkbokförda i Sverige troligtvis är högre.

Studenternas utbildning vid invandringen

En stor andel av freemoversstudenterna börjar sina studier i Sverige på avancerad nivå. Det innebär att de allra flesta redan har en akademisk grundexamen när de invandrar. Invandringstidpunkten ligger i de flesta fall under samma år som de påbörjar sina studier i Sverige. Det innebär att redovisningen efter invandringsår ganska bra speglar samma studenter som påbörjar sina studier i Sverige respektive år. I tabell 6 har uppgift om utbildning för personer med okänd utbildning vid invandringen kompletterats med uppgift om eventuell känd utbildning 2012 som inte med säkerhet är en svensk utbildning. Andelen studenter med okänd utbildning vid invandringen har successivt minskat. För dem med känd utbildning har andelen personer med eftergymnasial utbildning ökat efter det att mastersprogrammen introducerades 2007. Endast ett fåtal av studenterna med känd utbildning har inte en eftergymnasial utbildning när de kommer till Sverige. Därför finns goda skäl att anta att i stort alla inresande freemovers med okänd utbildning har en eftergymnasial utbildning när de kommer till Sverige, även om många av dem har en okänd utbildning i statistiken. För tolkningen av statistiken över invandrades utbildning är det viktigt att ta hänsyn till inresande freemovers med "okänd" utbildning i regel har en eftergymnasial utbildning.

Tabell 6
Inresande freemovers efter senaste invandringsår före studierna i Sverige och utbildning vid invandringen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Förgymnasial utbildning	8	4	4	5	6	15	13	3	7
Gymnasial utbildning	44	46	55	69	73	119	120	101	99
Eftergymnasial utbildning	347	381	497	636	822	1 853	2 059	1 206	1 209
Uppgift saknas	1 753	2 958	3 507	4 337	5 379	5 972	6 571	2 379	2 081
Summa	2 152	3 389	4 063	5 047	6 280	7 959	8 763	3 689	3 396
Andel "uppgift saknas", procent	81	87	86	86	86	75	75	64	61

Freemoversstudenter som utvandrar efter utbildningen

Det är vanligt att freemoversstudenter stannar kvar i Sverige efter att de avslutat sina studier. Som framgått av tabell 5 är det ungefär hälften som har anmält utflyttning från Sverige fem år efter att de påbörjat studierna.

Bland dem som fortfarande är folkbokförda i Sverige efter fem år finns ett antal som med stor sannolikhet inte längre vistas här. Det indikeras av att de inte längre är inskrivna som studerande och varken haft inkomst i Sverige, mottagit någon form av sociala ersättningar eller anmält inrikes flyttning.

Tabell 7
Freemovers fördelade efter första år vid svenskt lärosäte och eventuell sysselsättning i Sverige 2011

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sysselsatta 2011 enligt RAMS ³	844	1 258	1 395	1 698	1 953	1 871	989	376
Ej sysselsatta 2011	286	467	610	1 131	1 986	4 289	7 425	3 387
Folkbokförda som troligen ej vistats i Sverige 2011	280	608	980	1 420	1 653	1 468	498	12
Ej folkbokförda, utflyttade	1 240	1 713	1 694	1 574	1 430	1 028	495	230
Summa någon gång folkbokförda i Sverige	2 650	4 046	4 679	5 823	7 022	8 656	9 407	4 005
Aldrig folkbokförda i Sverige ⁴	4 438	4 902	4 444	5 000	5 504	5 653	6 508	4 228
Samtliga	7 088	8 948	9 123	10 823	12 526	14 309	15 915	8 233
Andel av dem som någon gång varit folkbokförda i Sverige som utvandrat eller troligtvis vistas utomlands	57	57	57	51	44	29	11	6

För dem som utvandrar efter att ha avslutat studierna är andelen med okänd utbildning i statistiken över befolkningens utbildning mycket liten. De allra flesta är registrerade med den utbildning som de fullföljt under vistelsen i Sverige. Ett fåtal har inte en akademisk utbildning. Förutom att fler har en känd utbildning vid utvandringen är en väsentlig skillnad att deras svenska utbildning anges betydligt mer detaljerat än den utländska utbildning de hade då de invandrade.

³ Enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) som baseras på kontrolluppgiften för november månad respektive år.

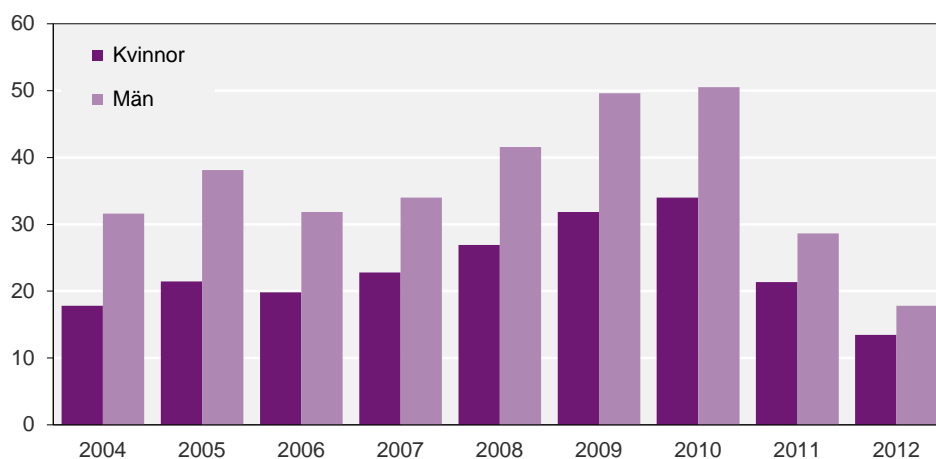
⁴ Avser att de inte varit folkbokförda med det personnummer som registrerats i universitets- och högskoleregistret.

Studenternas andel av den totala invandringen

Som nämnt ovan kan studenternas andel av den totala invandringen inte beräknas exakt. Osäkerheten beror på vilka antaganden man gör för de studenter som är registrerade med ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret. Om inte en enda antas vara folkbokförd i Sverige får man det antal som redovisas som "freemovers" eller utbytesstudenter i tabell 1. Därutöver gör vi här antagandet att alla som rest in med upphållstillstånd för studier är studenter, även om de inte finns registrerade med sitt officiella personnummer i universitets- och högskoleregistret. För den resterande, mer osäkra gruppen, som antalsmässigt motsvaras av den högra kolumnen i tabell 2 görs försiktigtvis antagandet att ingen blivit folkbokförd i Sverige. Det skall ändå noteras att det verkliga antalet kan vara upp till cirka 5 000 fler för 2010 då studerandeinvandringen nådde sin hittills största volym.

I vissa invandrargrupper utgör studenterna en betydande andel. Även om man bortser från att en viss del av de studenter som haft ofullständigt personnummer i universitets- och högskoleregistret sannolikt blivit folkbokförda i Sverige uppgick andelen studenter till mer än en tredjedel av invandrarna i åldern 15–34 år som hade en eftergymnasial utbildning.

Diagram 3
Andel studenter⁵ bland utrikes födda invandrare i åldern 15–34 år med eftergymnasial utbildning som invandrat åren 2004–2012

Svårigheterna att belysa det totala antalet studenter bland de högutbildade utrikes födda invandrarna innebär viss risk att man överskattar antalet högutbildade som reser in i Sverige med annat syfte än att studera. Diagrammet ovan visar ett minimiantagande för andelen studenter bland de högutbildade utrikes födda invandrarna åren 2004–2012.

⁵ Med student avses här personer i folkbokföringen som antingen finns med samma personnummer i universitets- och högskoleregistret eller som invandrat med uppehållstillstånd för studier. Eventuella övriga invandrare som finns med tillfälligt personnummer i universitets- och högskoleregistret inkluderas inte.

Tabell 8
Studierandemigrationens⁶ andel av den totala invandringen av utrikes födda med eftergymnasial utbildning efter kön, ålder och invandringsår åren 2000–2012. Procent

Invandringsår	16–24 år	25–34 år	35–74 år	Totalt
Kvinnor				
2000	22	7	1	8
2001	24	8	2	9
2002	28	11	1	11
2003	32	12	2	13
2004	26	10	2	11
2005	36	12	2	14
2006	36	11	2	13
2007	38	14	2	15
2008	46	16	2	18
2009	50	20	2	22
2010	53	22	3	24
2011	39	12	2	14
2012	26	7	1	8
Män				
2000	23	10	2	9
2001	27	11	1	9
2002	43	15	2	15
2003	48	20	3	19
2004	39	18	3	16
2005	55	27	3	24
2006	55	21	2	20
2007	55	24	2	22
2008	61	31	3	28
2009	70	37	4	35
2010	72	38	5	37
2011	51	18	2	18
2012	35	9	1	9

En översiktlig jämförelse mellan åren visar att den stora studierandemigrationen 2010 och de närmast föregående åren gett tydliga avtryck i migrationsstatistiken. Det gäller i synnerhet när man detaljstuderar migrationen till och från de vanligaste utomeuropeiska utreseländerna för freemovers-studenter. Ett sådant exempel är Kina.

⁶ Studierandemigration definieras här som inresande studenter med officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret som inte är utbytesstudenter och invandrat med uppehållstillstånd för studier eller antingen påbörjat studier i grundläggande högskoleutbildning senast året efter invandringen eller påbörjat studier i forskarutbildning senast andra året efter invandringen.

Tabell 9**Antal utrikes födda invandrare i åldern 16–24 år efter studerandestatus åren 2004–2012**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
FreeMover	1 021	1 568	2 079	2 457	3 121	3 979	4 338	1 930	1 904
Utbytesstudent	95	140	317	299	354	502	362	209	167
Övriga med uppehållstillstånd för studier	596	418	262	230	282	303	319	261	285
Övriga, flertalet ej studenter	8 103	8 134	13 566	14 148	13 664	14 447	13 468	13 524	14 258
Summa	9 815	10 260	16 224	17 134	17 421	19 231	18 487	15 924	16 614
Andel gäststuderande (rad 1–3)	17	21	16	17	22	25	27	15	14

Tabell 10**Antal utrikes födda invandrare i åldern 25–34 år efter studerandestatus åren 2004–2012**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
FreeMover	1 255	1 941	2 135	2 867	3 436	4 290	4 645	2 019	1 372
Utbytesstudent	32	54	72	86	95	135	127	69	51
Övriga med uppehållstillstånd för studier	715	569	394	528	511	549	494	404	613
Övriga, flertalet ej studenter	13 645	15 083	23 600	24 251	22 989	22 741	22 232	23 122	25 051
Summa	15 647	17 647	26 201	27 732	27 031	27 715	27 498	25 614	27 087
Andel, gäststuderande (rad 1–3)	13	15	10	13	15	18	19	10	8

Tabell 11**Antal utrikes födda invandrare i åldern 16–34 år efter studerandestatus åren 2004–2012. Utreseland Kina**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
FreeMover	187	357	637	913	1 147	1 292	1 255	406	335
Utbytesstudent	9	13	24	25	75	112	72	36	41
Övriga med uppehållstillstånd för studier	215	159	90	123	168	141	171	165	200
Övriga, flertalet troligen ej studenter	254	319	402	474	576	740	740	911	943
Summa	665	848	1 153	1 535	1 966	2 285	2 238	1 518	1 519
Andel, gäststuderande (rad 1–3)	62	62	65	69	71	68	67	40	38

Studenternas andel av högutbildade utvandrare

Freemoversstudenter som avslutat sin utbildning i Sverige utgör en stor andel av de utrikes födda utvandrarerna. Det gäller i ännu högre grad om man begränsar sig till personer med högre utbildning. Därför är det av stor betydelse att man tar hänsyn till andelen återutvandrare när man diskuterar i vilken grad högutbildade arbetskraftsinvandrare stannar i Sverige.

Tabell 12
Utrikes födda utvandrare efter studerandestatus och utvandringsår

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Freemover	835	1 015	1 808	2 032	1 741	1 462	2 046	3 306	4 510
Utbytesstudent	57	81	141	161	96	141	130	260	358
Studenter, övriga	119	126	160	168	171	167	179	215	225
Ej studerat vid svenskt lärosäte	13 985	13 882	17 386	17 427	16 538	14 847	18 877	18 983	20 344
därav med uppehållstillstånd för studier	42	136	465	554	518	276	296	694	805
Totalt	14 996	15 104	19 495	19 788	18 546	16 617	21 232	22 764	25 437

Andelen före detta gäststuderande bland de utrikes födda utvandrarerna har ökat väsentligt under senare år. Av 25 000 utrikes födda i åldern 16–64 år som utvandrade under 2012 hade mer än 5 000 klassificerats som gäststuderande vid den senaste invandringen.

Tabell 13
Utrikes födda utvandrare i åldern 16–64 år efter högsta fullföljda utbildning och ålder. Procent

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Förgymnasial utbildning	12	12	11	10	12	10	11	10	10
Gymnasial utbildning	22	22	19	19	20	18	19	17	16
Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	10	11	11	11	11	11	11	12	13
Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	29	31	33	33	31	31	30	32	33
Uppgift saknas	27	24	26	27	27	30	28	29	29
Totalt	100	100	100	100	100	100	100	100	100

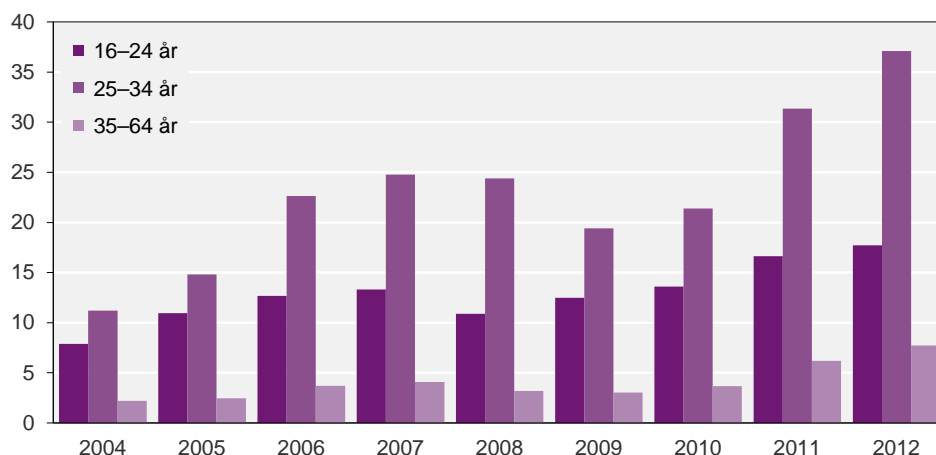
Generellt har högutbildade en högre internationell rörlighet än personer med kortare utbildning. Andelen invandrare till Sverige som senare (åter-)utvandrare är jämförelsevis hög för personer med eftergymnasial utbildning. I hög grad handlar det om personer som invandrat till Sverige för att studera. Totalt sett har ungefär hälften av de utrikes födda utvandrarerna med en känd utbildning haft en eftergymnasial utbildning under åren 2004–2012.

Andelen före detta studenter bland de högutbildade utvandrararna har ökat under de senaste åren. Även antalsmässigt har det skett en snabb ökning av antalet före detta studenter bland de utrikes födda utvandrararna. Antalet utvandrade bland övriga högutbildade har också ökat något jämfört med början av 2000-talet.

Tabell 14
Antal utrikes födda utvandrarare med eftergymnasial utbildning efter studerandestatus och utvandringsår

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Freemover	776	951	1 692	1 898	1 610	1 365	1 924	3 026	4 129
Utbytesstudent	48	76	132	152	84	130	120	234	330
Studenter, övriga	106	114	146	152	155	154	157	188	196
Ej studerat vid svenskt lärosäte	4 989	5 233	6 637	6 455	5 839	5 294	6 648	6 470	7 052
därav med uppehållstillstånd för studier	42	86	274	296	225	142	155	262	309
Totalt	5 919	6 374	8 607	8 657	7 688	6 943	8 849	9 918	11 707

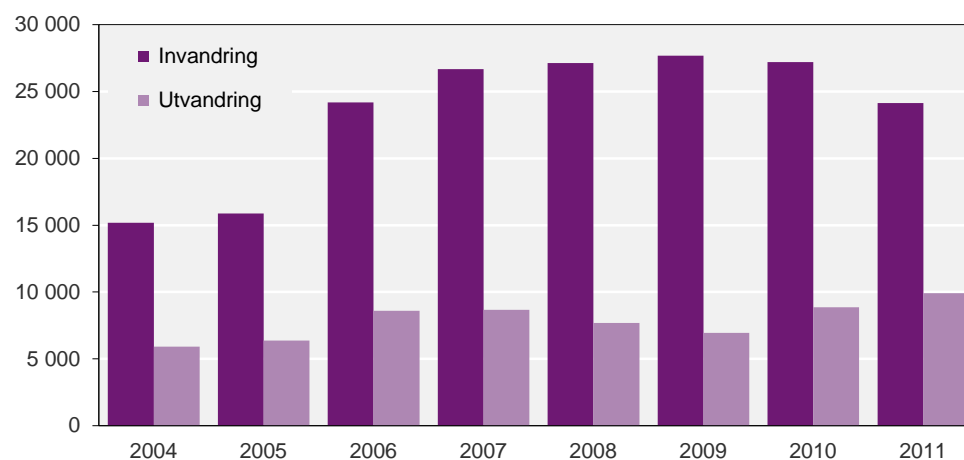
Diagram 4
Andel av utrikes födda utvandrarare med eftergymnasial utbildning som invandrat som gäststuderande⁷ efter utvandringsår. Procent

Även om utvandringen av före detta studenter bidragit till en ökning av antalet högutbildade utvandrarare har Sverige fortsatt en nettoinvandring av högutbildade.

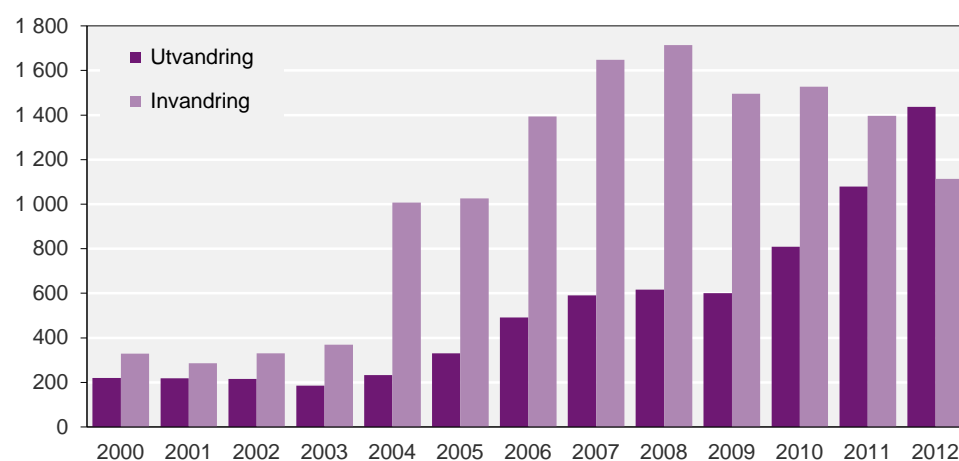
⁷ Med gäststuderande avses här dels personer med officiellt personnummer i universitets- och högskoleregistret, dels övriga personer som invandrat med uppehållstillstånd för studier. Se Tabell 12.

Diagram 5
In- och utvandring av utrikes födda med eftergymnasial utbildning⁸ åren 2004–2011

Det är också viktigt att notera att uppgift om utbildning för personer med svensk utbildning är mycket bättre specificerad än för personer med en likvärdig utländsk utbildning. Det kan exempelvis illustreras av hur in- och utvandrade civilingenjörer redovisas i registret över befolkningens utbildning. Under 2012 var de utvandrade civilingenjörerna för första gången fler än de invandrade. Orsaken är till stor del att färdigutbildade freemovers-studenter lämnat landet, vilket framgår om man utesluter studenterna (se diagram 7). Det framgår också att många av studenterna tidigare i högre grad hade en civilingenjörsutbildning redan då de invandrade till Sverige, men att andelen sådana studenter minskat i antal.

Diagram 6
Ut- och invandring av utrikes födda med civilingenjörsutbildning åren 2000–2012

⁸ Avser personer med känd utbildning.

Diagram 7
Ut- och invandring av utrikes födda med civilingenjörsutbildning åren 2000–2012. Exklusive studenter

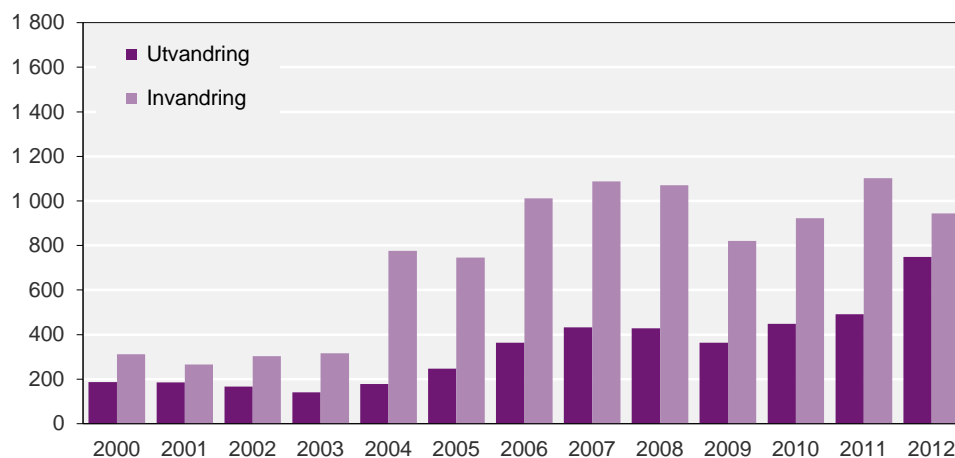
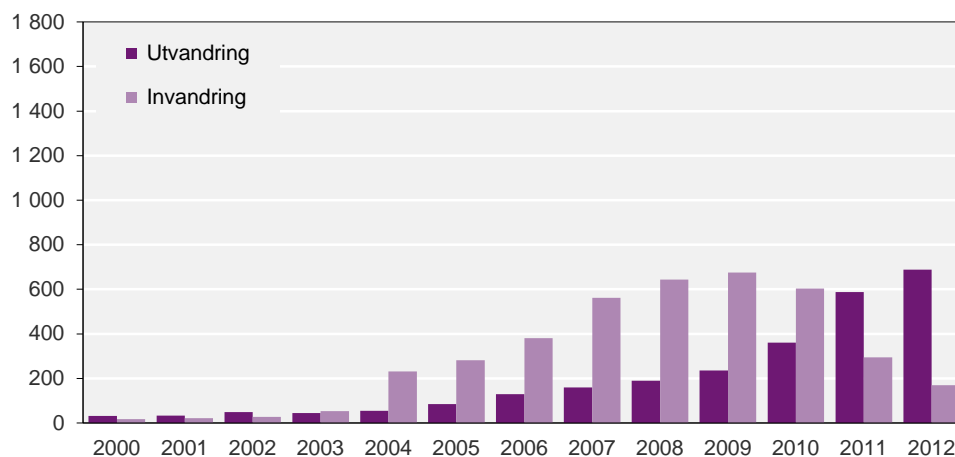

Diagram 8
Ut- och invandring av utrikes födda med civilingenjörsutbildning åren 2000–2012. Studenter

Statistiken över in- och utvandring för enskilda detaljerade utbildningsgrupper visar en övervikt av personer med en svensk utbildning. Invandrade civilingenjörer med en utländsk utbildning klassificeras i regel som civilingenjörer med ospecificerad inriktning, medan personer som utbildats i Sverige har en mer detaljerad klassificering av sin utbildning, exempelvis "elektroteknik, teknisk fysik, data". Det betyder att vi i statistiken har ett invandringsöverskott av civilingenjörer med ospecificerad utbildning, medan vi har en nettoutvandring av personer med specificerad (svensk) utbildning.

Diagram 9
In- och utvandring av utrikes födda med civilingenjörsutbildning med
ospecificerad inriktning åren 2000–2012

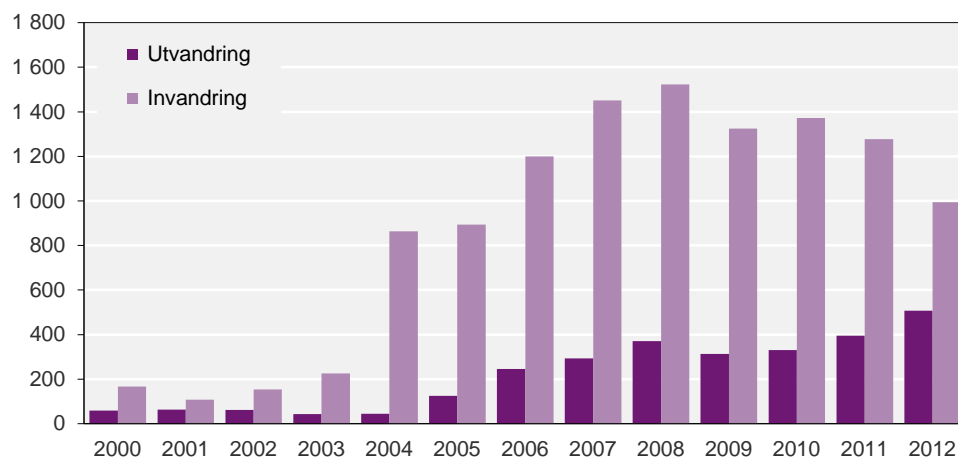

Diagram 10
In- och utvandring av utrikes födda med civilingenjörsutbildning med
inriktningen "elektroteknik, teknisk fysik, data" åren 2000–2012

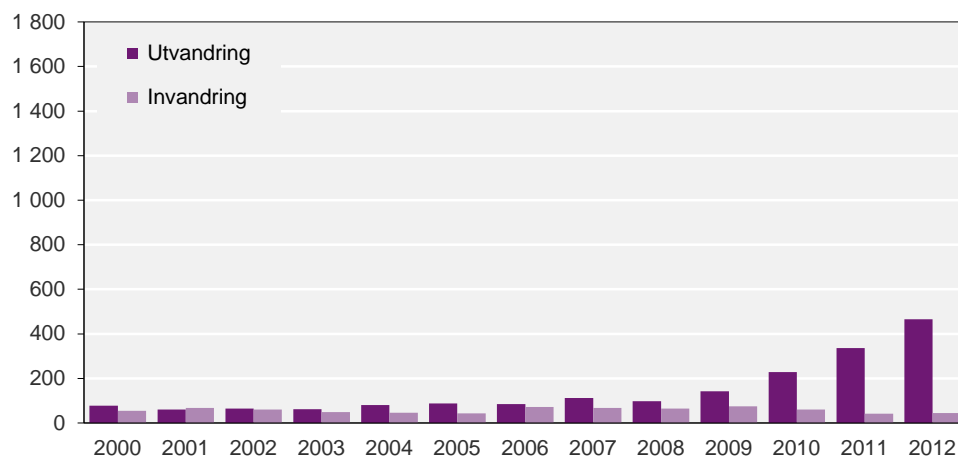
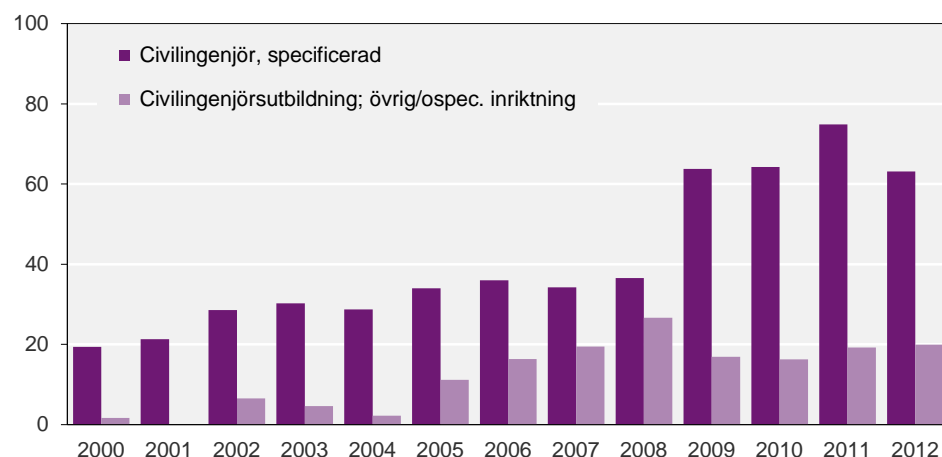

Diagram 11
Andel före detta gäststudering bland utrikes födda utvandrare med
civilingenjörsutbildning efter hur specificerad utbildningsuppgiften är i
statistiken åren 2000–2012

Studenternas andel av utrikes födda i befolkningen

För analyser av exempelvis skillnader i sysselsättningsgrad mellan inrikes och utrikes födda är det av stort intresse att ta hänsyn till de gäststuderande. I åldersgruppen 20–24 år var det 18 procent av de utrikes födda med eftergymnasial utbildning som var freemoversstuderande. Totalt för åldersgruppen 20–64 år var det 5 procent av de utrikes födda som var freemoversstuderande och ytterligare 5 procent som varit freemoversstuderande läsåret 1996/97 eller senare, men inte studerade vid svenskt lärosäte under 2012.

Tabell 15

Utrikes födda med eftergymnasial utbildning i befolkningen 2012-12-31 efter eventuell bakgrund som freemoversstuderande under åren 1996–2012

Ålder	Freemovers under perioden 1996–2012		Ej freemover	Samtliga
	Ej studerat 2012	Studerat 2012		
20–24 år	590	4 128	17 862	22 580
25–34 år	12 928	13 750	103 075	129 753
35–44 år	5 313	1 853	104 435	111 601
45–54 år	1 351	265	83 820	85 436
55–64 år	393	36	56 656	57 085
Samtliga	20 575	20 032	365 848	406 455

Även om man inte begränsar sig till personer med eftergymnasial utbildning utgör studenterna en betydande del av de utrikes födda i befolkningen i åldrarna 20–34 år.

Tabell 16

Utrikes födda i åldern 16–64 år i befolkningen 2012-12-31 efter ålder och eventuell bakgrund som freemoversstuderande

Ålder	Freemovers		Övriga utrikes födda	Samtliga utrikes födda	Andel studenter
	Ej studerat 2012	Studerat 2012			
16–19 år	5	204	50 683	50 892	0
20–24 år	720	5 372	86 793	92 885	7
25–34 år	13 568	15 193	270 435	299 196	10
35–44 år	5 457	2 012	265 445	272 914	3
45–54 år	1 383	289	239 258	240 930	1
55–64 år	407	37	183 924	184 368	0
Samtliga	21 540	23 107	1 096 538	1 141 185	4

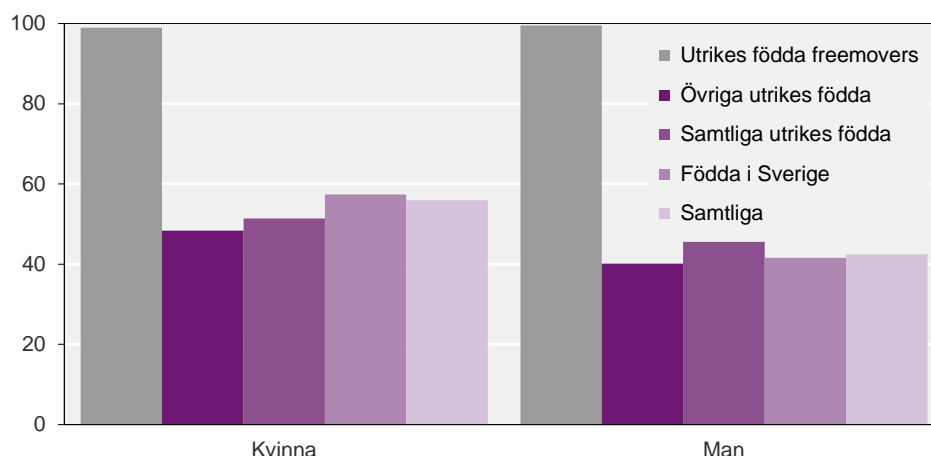
Den stora andelen utländska studenter förklarar också varför andelen med eftergymnasial utbildning är högre för utrikes födda än för inrikes födda i åldersgruppen 20–34 år. Bland personer med känd utbildning i den åldersgruppen var det 44 procent av de utrikes födda och 39 procent av de inrikes födda som hade en eftergymnasial utbildning 2012. För utrikes födda som

inte invandrat som freemoversstudenter var andelen personer med eftergymnasial utbildning ungefär densamma som för de inrikes födda för män, men något lägre för kvinnor.

I åldersgruppen 30–34 år, var andelen med eftergymnasial utbildning 49,1 procent för personer med känd utbildning, och 48,2 procent om man exkluderar personer som invandrat som freemoversstudenter.

Diagram 12

Andel personer med eftergymnasial utbildning i åldern 20–34 år efter inrikes/utrikes födda och eventuell status som freemoverstuderande. Procent av befolkningen med känd utbildning 2011-12-31

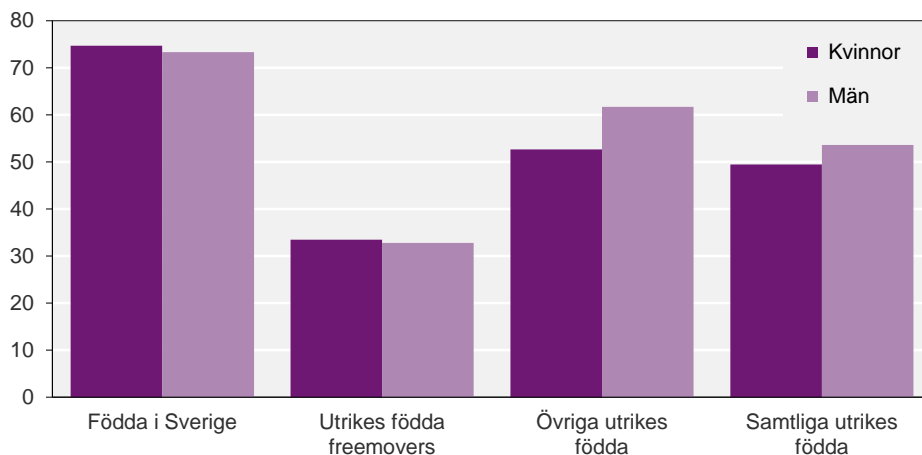
Tabell 17

Andel sysselsatta i november 2011 för personer med eftergymnasial utbildning efter eventuell bakgrund som freemoversstuderande

Ålder	Födda i Sverige	Utrikes födda					Samtliga
		Freemovers			Övriga utrikes födda	Samtliga utrikes födda	
		Ej studerat 2012	Studerat 2012	Summa			
20–24 år	40	15	5	6	29	24	38
25–34 år	80	40	31	35	54	50	73
35–44 år	93	70	51	65	67	67	88
45–54 år	94	77	56	74	72	72	90
55–64 år	88	82	69	81	67	67	85
Samtliga	85	50	28	39	62	60	80

Andelen sysselsatta bland utrikes födda med eftergymnasial utbildning var 2011 genomgående lägre än för inrikes födda. Sysselsättningen bland freemovers var lägre än för övriga utrikes födda med eftergymnasial utbildning. Bland de freemovers som fortfarande var inskrivna som studerande under 2012 var 28 procent sysselsatta i november 2011, jämfört med 60 procent av samtliga utrikes födda med eftergymnasial utbildning. Det är främst i de yngsta åldersgrupperna som studenterna är tillräckligt många för att påverka genomsnittet för de utrikes födda. I åldersgruppen 20–34 var 48 procent av de utrikes födda sysselsatta 2011, men om man undantar freemoversstudenterna (men inte andra utrikes födda studenter) var andelen 49 procent.

Om man begränsar jämförelsen till utrikes födda i ålder 20–34 år med eftergymnasial utbildning blir studenternas inverkan än mer tydlig. För gruppen som helhet var 51 procent sysselsatta i november 2011, men om man exkluderar freemoversstudenterna var andelen 56 procent.

Diagram 13**Andel sysselsatta i november 2011 för personer i åldern 20–34 år med eftergymnasial utbildning. Procent**

Definitioner och begrepp

Följande begrepp definieras i denna rapport enligt nedan:

Freemover: "Inresande student" (se definition nedan) som inte är utbytesstudent.

Gäststuderande: Benämning på invandrare enligt befolkningsstatistiken som antingen är registrerad som "inresande student" (se nedan) med sitt officiella personnummer eller som invandrat med uppehållstillstånd för studier utan att vara registrerad i universitets- och högskoleregistret med det personnummer personen tilldelats i samband med invandringen.

Invandrare: Immigrant som enligt folkbokföringen invandrat ett visst år och inte utvandrat igen under samma kalenderår. I denna rapport behandlas i stort sett enbart utrikes födda invandrare.

Inresande student: Utrikes född student som rest in i Sverige med uppehållstillstånd för studier samt övriga studenter i grundläggande högskoleutbildning som påbörjat högskolestudierna senast året efter invandringen eller påbörjat doktorandutbildning senast andra året efter invandringen.

Nivå: Studenterna redovisas efter den högsta nivå de studerat vid svenskt lärosäte. Studier på avancerad nivå (mastersnivå) registreras från och med läsåret 2007/2008. Studier på magisternivå före 2007 redovisas som studier på grundläggande nivå.

Ofullständiga personnummer: Personnummer eller personnummerliknande identitet (i universitets- och högskoleregistret) som inte förekommer i folkbokföringen.

Sysselsättning: Uppgifter om sysselsättning är hämtade från den registerbaserade arbetsmarnadsstatistiken (RAMS) som baseras på kontrolluppgifter. En person redovisas där som sysselsatt om det finns en kontrolluppgift för november som indikerar att personen arbetat i genomsnitt minst en timme per vecka under november.

Utbytesstudenter: Personer som klassificerats som utbytesstudenter vid första registrering i universitet eller högskola oberoende av om de senare även studerat som "freemovers".

Dataunderlag

Bearbetningen bygger på en registerjämförelse mellan universitets- och högskoleregistret, registret över befolkningens utbildning, registret över totalbefolkningen och den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken.

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01